

TRIGLAV

Gg Kokalj Ferdinand
Tržič

Uredništvo in upravnništvo tednika „Triglav“ Kranj. — Telefon uredništva št. 8. — Naročnina 40 Din za celo leto, 20 Din polletno in 10 Din četrtletno. Za inozemstvo 50 Din. Račun podružnice poštne hranilnice v Ljubljani, št. 16.383.

Leto I.

Kranj, dne 29. julija 1933.

Štev. 5.

JRKD — Jugoslovenska nacionalna stranka.

Kongres JRKD v Beogradu z dne 20. t. m., ki se ga je udeležilo nad 2000 delegatov iz cele države, je dal stranki novo prikladnejše ime „Jugoslovenska nacionalna stranka“. Izpopolnil je strankin program in sprejel nove štatute.

Dosedanje strankino ime je le preveč spominjalo na naše pretekle politične razmere. Po starem imenu stranke bi se dalo sklepati, da JRKD ni bila povsem nova enotna politična formacija, marveč nekaka mešanica, sestavljena iz prejšnjih strank žalostnega spomina. Spočetka je tudi v resnici kazalo, da vstopajo v JRKD prejšnji politiki s figo v žepu, to se pravi, ker niso hoteli ostati ob strani, so pač vstopili v novo stranko, zraven pa budno pazili, da njihovi prejšnji politični nasprotniki v stranki ne dobe preveč moči. Še do niškega manifestacijskega zborovanja se ni moglo točno ugotoviti, da-li so se radikalni in demokrati že toliko preorijentirali, da bi mogli mirno eni poleg drugih sodelovati v skupni državni stranki. Niški zbor je prinesel popolno jasnost v tem oziru. Pokazal je, da je srbski del našega naroda odločno na strani svojega kralja, ki je pogumno presekal s partizansko preteklostjo in pokazal pot v boljšo bodočnost.

Beograjski kongres je prinesel evolucijo JRKD v Jugoslovensko nacionalno stranko. Novo ime je zelo posrečeno. Ono izraža na kratko dosedanja in bodoča stremjenja stranke in njeno nalogo, da doseže popolno narodno in državno edinstvo. Vsak pristaš stranke mora biti v prvi vrsti nacionalist, in to nacionalist v najboljšem pomenu besede. En narod, en kralj in ena močna Jugoslavija!

Kongres je z enakim navdušenjem kot je pritrtil novemu imenu, sprejel tudi izpopolnjeni program stranke. Ta program je povsem moderen in odgovarja zahtevam današnje dobe. V njem so izražena načela stranke, ki obsegajo vse panoge javnega življenja. V programu je utrjeno, da je jugoslovensko narodno edinstvo nesporno in prirodno dejstvo. Nacionalna država Jugoslavija pomeni končno uresničenje jugoslovenske narodne misli. Jugoslavija je življenska potreba za vsa tri plemena, njej morajo služiti vsi in vsakdo. Zahteva se demokratična notranja ureditev države, ki bo jamčila vsem državljanom enake pravice in jim nalagala enake dolžnosti. Svoboda vere in vesti mora biti zajamčena vsakomur in spoštovana od vsakogar. Vse priznane veroizpovedi morajo uživati enako moralno in materialno pomoč ter enako zaščito v državi in družbi. Odnosaji med verskimi organizacijami in državo morajo biti najboljši. Vera se ne sme izkoriščati in zlorabljati v strankarsko politične namene.

V mednarodni politiki bo stranka storila vse, da se zagotovi miren razvoj vseh moralnih, kulturnih in gospodarskih sposobnosti jugoslovenskega naroda. Jugoslavija mora najvnetejše sodelovati na organizaciji trajnega miru in na nedotakljivosti mednarodnih pogodb.

Ena glavnih nalog stranke bo, da dvigne narodno prosveto in zgradi edinstveno jugoslovensko kulturo. Narodna in državna misel, ljubezen in privrženost kralju in domovini mora preiti v kri in žile našega pmladka.

JNS bo podpirala vsa gibanja, društva in ustanove, ki goje jugoslovensko narodno in državno misel, predvsem jugoslovensko Sokolstvo.

V gospodarski politiki bo stranka upoštevala dejstvo, da je naš narod po svoji ogromni večini kmetijski narod in bo zato skrbela za napredek vseh panog poljedelstva in njega rentabilnosti.

Stranka bo storila vse, da bo podprla domačo obrt in bo pospeševala v prvem redu ono industrijo, ki se naslanja na domače sirovine, na domačo delovno silo in na domače odjemalce. Zahtevala bo, da se z državno kontrolo zaščiti domača delovna moč

Konkordat Berlin—Rim.

je podpisan. Ker je pričakovati, da bo v doglednem času vendarle prišlo do enake pogodbe tudi med Jugoslavijo in Vatikanom, prinašamo v naslednjem izveček glavnih in pomenbnejših mest iz tega konkordata.

Z ravno sklenjenim konkordatom je Hitler toliko pridobil, da je vsaj za bližjo bodočnost odstranil katoliško politično opozicijo in da se je izognil nekorištnemu kulturnemu boju. Pa tudi katoliška cerkev ni ostala praznih rok. Dobila je popolno svobodo veroizpovedi ter samostojnost v upravi in vodstvu lastnih zadev. Cerkevne službe bo lahko sama oddajala. Le pri oddaji škofovskih in podobnih mest bo morala vpoštevati veto države. Katoliška cerkev bo smela obdržati vse verske šole in ustanovljati tudi nove. Konfesionalne šole se morajo ustanoviti povsod tam, kjer stariši to zahtevajo, če je število katoliških otrok zadosti veliko. Škofje pa morajo položiti prisego zves-

tobe v roke državnega poglavarja. Katoliški verski poduk na osnovnih, strokovnih, srednjih in takozvanih višjih šolah je reden učni predmet in se sme predavati le v soglasju z načeli katoliške cerkve. Katoliški veroučitelji se nastavljajo po sporazumu med katoliško cerkvijo in deželno oblastjo. One katoliške organizacije in udruženja, ki služijo izključno cerkvenim, čisto kulturnim in dobrodelnim namenom in so kot take podrejene cerkvenim oblastem, uživajo državno zaščito v svojem delovanju in njihovih ustanovah. Sv. Stolica bo pa izdala navodila, ki prepovedujejo duhovščini in redovništvu članstvo v političnih strankah in vsako delovanje za stranko.

Konkordat je pogodba, ki določa meje, do kje sega oblast države, in do kje cerkve. Potreben je zlasti tam, kjer ena ali druga oblast posega v kompetenco druge. Torej je prav posebno potreben tudi za Jugoslavijo.

Politični pregled.

Narodna skupščina je sprejela zakon o ureditvi agrarnih odnosov v Bosni in Hercegovini in zakon o društvu „Rdeči križ kraljevine Jugoslavije.“ Dalje je odobrila dogovor o delu in pomoči med Jugoslavijo in Francijo, trgovinski in klirinški sporazum med Jugoslavijo in Belgijo, trgovinski sporazum med Jugoslavijo in Madžarsko, sporazum med Jugoslavijo in Francijo o preferencialnem postopanju za uvoz jugoslovenske pšenice in žita v Francijo, mednarodni dogovor za ustanovitev društva za poljedelski in hipotekarni kredit in še mnoge druge konvencije. Prosvetni minister dr. Stanković je predložil zakonski načrt o verskem poduku na osnovnih, meščanskih in srednjih šolah ter učiteljskih. Novi zakon pomeni le uzakonitev že obstoječega stanja in sloni na osnovi dogovora med katoliškim episkopatom in prosvetno upravo. Verski pouk je sedaj po zakonu obvezen v osnovnih, meščanskih in srednjih šolah ter na učiteljskih. V obravnavi je tudi zakonski načrt o spremembi zakona o invalidih in načrt zakona o jugoslovenskem nacionalnem hramu na Lovčenu.

Na prvi seji Narodne skupščine je narodni poslanec za kamniški srez g. Cerer interpeliral vojnega

nasproti tuji in sploh bolj zagotovi nacionalni značaj industrije v naši državi.

Stranka bo podpirala našo zunanjo in notrajno trgovino, ter bo imela vedno pred očmi interese širokih slojev naroda. Ona bo delovala na razvoju domačega kapitala in pobijala vsako njegovo zlorabljenje na škodo delovne sile, narodnega blagostanja in narodnega zdravja.

V izvajanju socialne politike bo stranka po osnovnem načelu, da je treba upoštevati upravičene interese vseh družabnih slojev, delala na to, da se naša socialno-politična zakonodaja izpopolni na podlagi socialne pravičnosti ter gospodarske moči vseh činiteljcev.

V finančni in kreditni politiki zahteva stranka skrajno štedenje v vseh državnih in samoupravnih gospodarstvih. Obremenjevanje z neposrednimi davki mora odgovarjati gospodarskim razmeram v državi ter mora biti v pravilnem sorazmerju s celotnim nacionalnim dohodkom. Pri tem pa je treba izvesti načelo progresivnega obdavčenja.

Vse to so gotovo načela, ki jim mora pritrčiti vsak zaveden Jugoslovan.

Soglasno je bil sprejet tudi od ministra dr. Kramerja predloženi novi štatut stranke.

Po novem štatutu ostaja občina kot teritorialna podlaga strankinih edinic, toda na njenem področju je omogočeno — bolj nego doslej — snovanje lokalnih organizacij s precej širokim delokrogom. Štatut pozna občinsko organizacijo kot formalno pred-

ministra, zakaj je bil Valentin Kolesec klican k orožnim vajam v času, ko je najbolj zaposlen pri poljskem delu. Celotno interpelacijo priobčimo v prihodnji številki.

Že liški proces sam je dokazal, kako redki so tisti zaslepljeni, ki nasedajo vabljivim obljubam naših izdajalskih emigrantov in se za male pare dajo zavesti do kaznivih dejanj zoper lastno državo. Kraljevo bivanje na Plitvicah in njegovo potovanje po kršni Liki, posebno še sokolski zlet v Gospiču, kjer se je zbrala 50.000-glava množica, da se pokloni svojemu viteškemu kralju, je ponoven dokaz, da narod obsoja delo izdajalcev in stoji kot en mož za svojim kraljem, pripravljen preliti zadnje kapljo krvi za kralja in državo.

Staro nasprotstvo med Poljsko in Sovjetsko Rusijo se polagoma spreminja v prijateljstvo in zavezništvo. Rusija je na zahtevo Poljske odpovedala svojo vojaško pogodbo z Nemčijo, samo, da je prišlo do vzhodnega pakta. Do vojaške zveze med Poljsko in Rusijo ni prišlo samo radi tega ne, ker je maršal Pilsudski proti vsakim tajnim pogodbam. Rusija naroča

stavnico stranke, a v njenem okvirju krajevene organizacije kot praktično organizacijske enote, zlasti v večjih občinah, z več vasi, v mestih in trgih.

Sreske organizacije in sreske skupščine ostanejo še nadalje, odpadejo pa banovinske organizacije. Pač pa ima glavni odbor pravico, da osnuje v posameznih banovinskih središčih posebna tajništva stranke kot svoje administrativne pomožne ustanove, ki bodo nadomeščala dosedanja banovinska tajništva.

Štatut daje predsedniku stranke, ki ga posebej voli državni kongres, kot šefu celokupne strankine organizacije posebno pozicijo in avtoriteto.

Poleg predsednika je vrhovni organ stranke glavni odbor in kot njegov izvršni organ ožji glavni odbor.

Kot novo organizacijo uvaja štatut omladinsko organizacijo, ki naj daje našemu političnemu naraščanju možnost sistematične državljanske vzgoje v duhu strankinega programa ter dobre priprave za agitacijsko in organizatorno delo v stranki. V okvirju stranke je mogoče tudi osnovanje gospodarsko-socialnih, prosvetnih in strokovnih skupin.

Za predsednika stranke je bil izvoljen dosednji zaslužni predsednik Nikola Uzunović.

V širšem glavnem odboru zastopa gorenjski kot Franjo Sirc iz Kranja.

Lepo uspeli kongres stranke s svojimi zaključki naj da tudi mlačežem pobude za delo v stranki, ki je posvečeno blagru kralja, domovine in naroda.

sedaj industrijske izdelke v Poljski. Dobri gospodarski stiki med obema državama bodo najboljše garancija, da se tudi politične zveze ne bodo zrahljale.

Ako nas znamenja ne varajo, je v bolgarski zunanji politiki na vidiku resen preobrat. V Sofiji pričaku-

jejo poset rumunskega zunanjega ministra Titulescu, ki bo skušal preokreniti bolgarsko zunanjo politiko v drugo smer. Za ta poset se povsod zelo zanimajo, kar je povsem razumljivo.

Za novo orijentacijo se baje posebno zavzema najuglednejši bolgarski politik Malinov.

Tedenske novice.

Starišem v vednost. Opozarjamo vse stariše onih otrok, ki študirajo, da si pravočasno preskrbe potrdilo o plačanih davkih, ki je potrebno za odmero šolnine pri vpisu otrok v šole.

Smrt zaslužnega moža. V soboto je umrl v Ljubljani g. Anton Likozar, nadučitelj v p. in ljubljanski meščan, rojen 11. decembra 1857. v Primskovem pri Kranju. V ponedeljek ga je spremilo k zadnjem počitku k Sv. Križu veliko število ljubljanskega občinstva, ves občinski svet z županom dr. Pucom na čelu, dalje pevci Grafike in Šentjakobskega pevskega društva, nameščenci Učiteljske tiskarne in knjigarne, zastopniki sokolskih društev, podban dr. Pirkmajer, senatorja Ivan Hribar in dr. Rožič itd. itd. Pokojnika, našega ožjega rojaka, moža, ki sta mu bila dobrodelnost in pomoč bližnjemu cilj vsega njegovega stremjenja, bomo tudi mi ohranili v trajnem spominu.

Velika avtomobilska nesreča. V Ribnici pri Jesenicah na Dolenjskem se je prošlo soboto pripetila grozovita avtomobilska nesreča na malem ovinku, ko se je avto skušal izogniti vozičku, ki so ga peljali otroci po levi strani ceste. Avto je z vso silo zadel ob majhno slivo pri cesti. Pri sunku je trgovec Ernest Hacker iz Rumunije, ki je avto šofiral, z vso silo priletel z glavo ob drevo in po par minutah umrl. Lastnik avtomobila dr. France Jenko iz Ljubljane je ostal nepoškodovan. Njegova hčerka in medicincec Šolmajer pa sta dobila znatnejše poškodbe.

Tri nezgode v hribih. Na poti iz Stola proti Zeleniški koči se je preteklo nedeljo ponesrečil prefekt škofovskih zavodov v Št. Vidu g. Eric Frank. Strmoglavil je kakih 20 metrov globoko in padel z glavo na špičasto kamenje, kjer je nezavesten obležal. Spravili so ga najprej v kočo, odtod pa prenesli na nosilih v Trzič k zdravniku, ki je odredil takojšen prevoz v bolnico. — Na južnem pobočju Begunjsice se je ponesrečit neki hrvaški turist. Zlomil si je obe nogi. Šele po 36 urah so ga našli in prenesli v Žirovnico. — Na Storžiču se je v nedeljo ponesrečil neznan mladenič in se ves polomil. Prenesli so ga v Trzič, odkoder so ga odpemili v bolnico.

Napad. V Predvoru nad Kranjem je v ponedeljek prišlo v veseli družbi do prepira in pretepa. 20 letni delavec Šaus je dobil več ubodov z nožem v prsa in vrat. Prepeljali so ga v ljubljansko bolnico.

Higijenski zavod v Ljubljani je sklenil, da zgradi novih vodovodov v dolžini 110 km v vseh onih krajih Slovenije, kjer primanjkuje zdrave pitne vode.

Neverjetno. Občina Melkovič v južni Dalmaciji je prepovedala moškim nošenje srajc s kratkimi rokavi češ, da je to nemoralno. Bog ve, kako so oblečene v Melkoviču ženske?

Kulturno društvo v Lescah priredi v nedeljo 6. avgusta na dvorišču gostilne P. Olipa veliko vrtno

veselico z godbo, plesom, šaljivo pošto itd. Vabljeni so vsi okoličani.

Sokolsko društvo Blejska Dobrava priredi 13. avgusta javni telovadni nastop gorenjskega sokolskega okrožja. Po nastopu bo velika vrtna veselica. V slučaju slabega vremena se vrši prireditev 20. avgusta.

Iz Kranja.

Občinska seja. Sokolsko društvo Kranj nam je pod št. 331/33 dostavilo sledeči dopis, datiran z dne 26. julija 1933: P. n. uredništvo tednika „Triglav“ v Kranju. V 4. številki Vašega tednika ste objavili na 2 strani pod „Iz Kranja“ članek: Občinska seja, v katerem je netočno navedeno, da so novoimenovani občinski odborniki sami člani Sokola, kar ne odgovarja dejstvu. Vabimo vas, da netočnost blagovoljno popravite v 5 številki na istem mestu. Gospoda inž. Gros Ožbolt in Krt Janez namreč nista naša člana. Zdravo! Za društveno upravo: Stanko Završnik, t. č. starešina; Josip Česenj, t. č. tajnik.

Dolžni stavek se je glasil: „Pri tej seji so bili prvič navzoči novoimenovani občinski odborniki, ki so sami zavedni naprednjaki, člani Sokola ter znani javni in kulturni delavci.“

Zdaj naj se glasi: Pri tej seji so bili prvič navzoči novoimenovani občinski odborniki, ki so sami zavedni naprednjaki, znani javni in kulturni delavci ter večina izmed njih tudi člani Sokola.“

Malo več uvidevnosti. Prebivalci Prešernove ulice se pritožujejo, da več noči v tednu ni miru. Hupanje tovornega avtomobila, razkladanje sodov in neizbežno preklinjanje ter pridušanje pri tem poslu mora vsakega zbuditi iz najboljšega spanja. Če se razkladanje ne da opraviti po dnevi, o čemur pa dvomimo, naj bo prizadeti vsaj toliko uvideven napram svojim sosedom, da delavci pri delu ne bodo razgrajali.

Osebna vest. Na filozofski fakulteti v Ljubljani je diplomirala gđc. Rosanda Pirčeva iz Kranja. Čestitamo!

Nabori. Prošli teden so se vršili nabori za Kranj in okoliške vasi. Naborniki so se lepo in dostojno vedli. Razgrajčev ni bilo med njimi. Potrdili pa so jih bolj malo. Ne rastejo več pri nas take „korenine“ kot nekdanj.

Kopanje na višku. Sv. Jakob se je tudi letos izkazal. Sonce neusmiljeno pripeka. Zato ni čuda, da sta kopališči na Kokri in Savi polnoštevilo posečani od onih, ki iščejo osvežitve v hladni vodi. Zlasti v savskem kopališču, ki ga je lepo preuredil g. Vrabc iz Struževca, je vsaki dan nadvse živahno. Kopališče te zadovolji v vsakem pogledu, le v enem ne. Veliko premejnho je za Kranj. Že ob delavnikih zmanjka ka-

bin, kaj šele ob nedeljah. Skrajni čas bi že bil, da se tudi v Kranju zgradi moderno kopališče. Vsa gorenjska mesta imajo lepa kopališča, le metropola je brez njega. In potem se čudimo, da ni tujecev!

Vandalizem: V Stražišču so po dolgem času vendar dobili nove hišne številke in ulične napise med njimi tudi „Sokolsko ulico“ od glavne banovinske ceste proti Sokolskemu domu. To pa raznim znanim nasprotnikom sokolskega razmaha v naši vasi ni dalo miru in so ga v noči od nedelje na ponedeljek vsega pomazali z živalskimi odpadki. To je skrajna posirovelost in tu vidimo kam pripelje vedno in vedno se ponavljajoče hujskanje, razni tajni sestanki itd., proti tej vsenarodni organizaciji. Prepričani smo, da je storilo županstvo svojo dolžnost in naznanilo ta žalostni slučaj današnje dobe oblastem, da take izbruhe srčne kulture v kal in energično zafro, pa naj bo kdorkoli.

Licitacija. Tehnični razdelek v Kranju razpisuje licitacijo za izvršitev sondaže terena pri projektiranem viaduktu čez Parašico v km 659.2 drž. ceste št. 2 na Posavcu na dan 9. avgusta t. l. Vsi podatki se dobe pri tehničnem razdelku.

Vaško žegnanje. V Struževem se vrši jutri vaško žegnanje. Prijatelji poštene zabave vabljeni!

Iz Cerklj.

Cerklje pri Kranju. Županstvo je prosilo banko upravo, da proglaši vas Cerklje in Sangrad za letovišče, ker so dani vsi predpogoji za povzdigo tujskega prometa. Sangrad leži ob tekoči vodi poleg Davorin Jenkovega vrelca, iz katerega so hoteli pred 33 leti izpeljati po cerkljanski ravnini vodovod. Dolina ki se vspenja od letovišča ob Srdovniku proti planinskemu Domu na Krvavcu (1700 m, vrh 1853 m), je veleromantična, divja soteska, po kateri buči kristalno čisti potok Reka.

Cerkljani so pred 23 leti zgradili svoj vaški vodovod, v katerem se voda dobro prečisti, tako, da se v Cerkljah v obsegu vodovoda še ni nikdar pojavila kaka nalezljiva bolezen.

Talna voda se nahaja v globočini 24 m, zato so v vasi le 3 vodnjaki, bakteriološko preiskani, neoporečni.

Če se ustanovi tujskoprometno društvo, se bo zgradilo primerno kopališče, ker tekočo vodo uporabljajo nižje ležeče vasi za pijačo in kuho. Umestno bi bilo, da se obnovi vprašanje občinskega (radninskega) vodovoda, ki se je do sedaj že trikrat izjalovilo, dasi je bilo zasnovano z vsemi ugodnostmi po gg. senatorju Hribarju, šentpeterskem župniku Petriču in pok. elektrarnarju Čimšarju.

Skozi Češnjavek teče potoček Vaščica, ki izvira pod Štefanjskim bregom. Voda je mrzla in čista. Da je zdrava, priča visoka starost Češnjavečanov, ki umirajo v 80. do 90. star. letu (Kajé, Zorman, Dežman) dočim so živeči pravi korenjaki starci (Dlaže i. dr.)

Podgorska okolica je blagodarjena s čistim zdravim zrakom, ki senčni gozdovi dišejo vanj svoj, zeliščni vonj, visoka planina na Krvavcu te okrepi z ultravijoletnimi žarki ob lahnem pihlaju višinskega vetrčica, ki ti omogoči dolgotrajno solčenje, v planinskih stanovih pa ti je na razpolago strastno mleko, prepeljeno z opojnimi čari planinskih zelišč pa kisló ali

Vrnitev.

(Nadaljevanje.)

„Ljudje božji, samo z ženskami vojske nikar“, je nagovoril domačine.

„O, glej ga, galjota! Ne vprašam odkod si se snel, a prišel si ob pravem času. Ugnale bi nas babe. Na, pij, boš spregledal kak liter, ko zalezem k tebi v vas,“ ga je povabil Hrastov Matija.

„Zakaj pa ne, zakaj pa ne.“ Napravil je požirek in prisedel. „Ugnale praviš, da vas bi, E, nič čudnega, sami copatarji. Tone, nikar si jih ne jemlji za vzgled. Pekla na fronti se marsikdo izmed njih ni bal, pred kijkljo mu pa še jezic odpove.“

„Glej ga, kakšno besedo ima. Če bi bila pa njegova tu, bi še kimači pozabil.“

„Mica, prav imaš. — Z mojo staro bi zadostovale na veliki teden v zvoniku. In bi po dolini vedeli, kdaj smo zavezali zvonove.“

„Bi se jih še ti rad nalezal? Ti lahko postrežem —“

„Za božjo voljo, Mica, nikar“, jo je prestregel mežnar. „Za tako vojsko nisem. Bi podlegel. Zato pravim: Bog vas živi ženske sladke in kadar ragljate, bodite kratke.“

Dvignil je kozarec in trčil z Mico. Možakarji so pritegnili z njim in spravili ženske v dobro voljo. Še Mici so se razlezla usta. In pogovarjali so se živahno naprej, kot bi ničesar ne bilo.

„Ja,“ je presekal mežnar enoličnat pogovora, „da ne pozabim, Tone. Sem slišal da se boš skorajžil po Veliki noči. Tako je prav. Le za nami, zakaj bi se tebi bolje godilo. Samo glej, da ne boš delal sramote nam gorjancem. — In zapečevati ne bomo hodili. Če nas na svatovščino vabil ne boš, se bomo povabili sami!“

„Kaj, ženi se?“

„Vidiš, Mica, to je pa še tebi ušlo“, jo je podražil. „Si mi lahko hvaležna za to novico. Jo boš prva prinesla v Pševo.“

„E, nisi ne prvi, domišljavost. Že lansko leto so govorili o tem pri nas. A nisem verjela. Kako neki. Tak fant, pa bo tiščal v poln kurnik.“

„Prava reč“, je primaknil Hrast. „Samo da je koklja mlada. Prostora in sveta je pa za ducat piščancev.“

„Tako je“, je potrdil mežnar. „Kjer je vsega v izobilju se lahko zatisme eno oko. Kaj ne, Tone?“

„Saj še ni nič gotovega“, je zardel Tone.

„Nikar se ne izmikaj. Zadnjo nedeljo popoldne me je Dražarica spraševala, če bi lahko govorila z gospodom. Redkobesedna je bila, a sem le izvlekel iz nje, da bi jih rada vprašala za svet glede možitve.“

„Ta je pa dobra“, se je oglasila Rekarica. Gospoda hodi spraševati, če je dovolj dober zanjo. Poštena dekleta pa mrjo za njim. Vas dedcev res ni drugega kot sama požrešnost!“

„Počakaj no, da povem do konca. Rekel sem ji, da ji za to ni treba nadlegovati župnika, Kerncovga lahko brez skrbi vzame, če sam nima pomislekov. Pa mi je zabrusila, da to brez mene ve. Samo radi papirjev, da si ni na jasnem. Časopisi so sicer pisali, da je mož padel v Galiciji, a sama ni prejela nobene obvestila o tem.“

„Seveda“, se je vmešala Mica, „mar ji je bilo takrat, kaj je z možem. Ni imela časa misliti na to, saj je imela lepega fanta na reji. Pa jo je popihal in ji pustil podobico za spomin . . .“

Glazen vzklik iz sosednje sobe je zaprl Mici sapo. Dražarjev France, ki je ob peči napeto prisluškoval pogovoru domačinov, je ob zadnjih besedah zavpil „plačam“, da je na mah nastala tišina in so se vsi ozrli vanj. . . Ni vzdržal več. Dovolj je slišal. Odšel je natariciti denar za dve četrtinki in se kakor omotičen opotekel na cesto.

Hitel je po klancu navzdol in dalje čez most. Zadeval se je ob sejmarje, ki so hiteli na vlak, se mu umikali in ga začudeno gledali. On ni videl nikogar. Megla mu je stopila pred oči in kakor v podzavesti je stopal proti Kalvariji. Na vrhu se je ves upehan ustavil. Sedel je na klečalnik pod Križanim in naslonil glavo v dlani. Nobene jasne misli ni bilo v njej. In po ušesih mu je neprestano brnelo: ženitev . . . Kernc . . . lep fant . . . podobica za spomin.

(Nadaljevanje sledi.)

čajno surovo maslo. Pridite gori, med nas, da vidite 90-letne ljudi, ki so vam priča zdravlja in življenja!

Iz Dvorij. Posesnik Andrej Grilo je sadil rži na kitajski način. Iz trojih semen, ki jih je sadil s kopljico, so podrasli veliki šopi z debelimi stebli, ogromnim klasjem, na katerem smo našli povprečno po 90 zrn, dočim imajo druge rži po 30 do 40 zrn in tenko bilje. Radovedni smo, kolik bo pridelek današnje žetve. Popis o kitajski saditvi je čital v časopisu „Jutro“. Če želi kdo posneti, naj prijavi „Triglavu“, da popis obnovimo.

V Cerkljah se je vršil v nedeljo 23. t. m. vojaški nabor v najlepšem redu. Potrjenih je bilo 22 mladeničev, večina od 1. letnika. Po nazivu šole so člani komisije dognali, da so v rednem kraju sklada telja Davorina Jenka.

Iz Kamnegorice.

Mojim novim znancem Kamnogoričanom je bilo zelo všeč, ko sem se jih spomnil v našem listu „Triglavu“. Na njih željo znova poročam, obenem z željo, da bi postali naročniki „Triglava“!

Ob pešpoti, ki vodi v Radovljico, je napravil naš znani urednik „Lovca“ g. Vladimir Kapus nov ribnik. V tem ribniku, ki je 50 m dolg, 8—10 m širok, bo gospod Vladimir vzgajal ribe v treh ločenih oddelkih. Vsak izletnik, ki bo prišel v Kamnogorico, si bo kajpak ogledal to novo napravo umetnega ribogojstva, ki je obenem na zelo lepem kraju.

V Pensionu „Jelovca“ so sedaj na počitnicah dečki ljubljanskih nameščencev. Ti „mladi junaki“ se prav dobro počutijo v zdravem gorenjskem podnebju. Pa kako izborni pevci so nekateri. Vsakdo jih z veseljem posluša, ko gredo lepo v vrstah skozi vas in prepevajo. Tem „mladim junakom“, ki so tudi izborni telovadci, bodo te počitnice ostale v trajnem spominu.

Kriza, ki tako ljuto stiska ves svet, ne prizanaša niti Kamnogoričanom. No, v kljub temu še vedno, v zelo skrcenem obsegu seveda, delajo žreblje v svojih starodavnih kovačnicah ali kakor jih sami imenujejo „vigencah“.

Stari vaščani, izmučeni sivolasi očetlje pa hodijo ob lepih dneh posedat na mali hribček in se spominjajo na nekdanje „zlate čase“, ko je bila kriza še neznan beseda, a z njo vred tudi prazna skleda in miza. Dandanes marsikatera rodbina oboje pozna. Žalibože.

Upajle na boljše čase — saj upa nanje tudi Vaš novi znanec Tone Stražar.

Iz Radovljice

Otvoritev planšarskega doma na Poljški planini se je vršila preteklo nedeljo ob števini navzočnosti domačinov iz vasi izpod gore Begunjsčice. Gospodarski odbor vasi Poljče je pustil že lansko leto napraviti na Poljški planini novo planšarsko poslopje, urejeno popolnoma po modernih principih. V spodnjem delu poslopja pa se nahajajo tudi ležišča za turiste, kar je posebno pozdravilo iz razloga, ker se večkrat dogodi, da je kočja na Begunjsčici prenapolnjena. Otvoritvena slovesnost je lepo uspela. Škoda, da vreme ni bilo preveč naklonjeno.

Himen. Poročil se je v nedeljo g. Franc Poljanšek, uradnik tovarne verig v Lescah z gđc. Ido Mali, iz znane napredne hiše v Radovljici. Mlademu zakonskemu paru obilo sreče na novi življenjski poti.

Smrtna nesreča. Pretečeni teden je povozil neki avto iz Ljubljane na polji iz Radovljice proti Lescam neko staro beračico iz Kroke. Kakor je ugotovila komisija, šoferja ne zadene pri tem nobena krivda, ker je vozil točno po predpisih. Kriva je bila pač starost in naglušnost ženice. Pokopali so je na radovljiškem pokopališču.

Iz Selške doline.

Kakor strah teži našo selško dolino že nekaj let izredna gospodarska kriza. Popolni zastoj lesne trgovine je prizadel našemu kmetu in delavcu tako hud udarec, da ne zasluži niti za najnujnejše življenjske potrebe. Po nekaterih hišah vlada prava lakota. Preje so imeli prav lepe zasluzke tako kmet, ki je les prodal, pa tudi delavec, ki ga je posekaval. Enako so tudi oglarji imeli redni zaslužek. Sedaj je pa ves izvoz in prodaja lesa zastala in dolina je kakor zamrla. Kmetu in delavcu v naši dolini bo pač treba posvetiti več pozornosti. Da bi se v doglednem času odprla trgovina z lesom ni misliti. Treba bo druge pomoči. Občine v naši dolini so sicer prejele nekaj tisoč kilogramov koruze po znižani ceni, vendar se je izkazalo, da podpora v tej obliki ni posebno uspešna, ker najrevnejši nimajo niti toliko, da bi jo kupili po tej ceni. Iskati je treba od pomoči druge. Lju-

dje hočejo dela. Naš človek hoče zaposlitve, hoče delati in si tako prislužiti najpotrebnejše. Treba bi bilo razpisati večja javna dela. Tu mislimo na popravilo banovinske ceste v naši dolini, nujna je dalje regulacija Selščice in nebroj drugega. Seveda bi tu morala investirati svoj denar banovina in država; kajti občine ne morejo kriti niti svojih rednih obveznosti, ker davkoplačevalci radi zastoja celotne trgovine ne plačujejo vedno svojih davščin. Tako so prišle tudi občine v silno težaven položaj, ker ne morejo kriti svojih izdatkov.

Gori omenjena javna dela bi seveda le trenutno nekoliko odpomogla težavnemu stanju našega delavca. Treba bo pa načeti problem, kako pomagati našemu kmetu; kajti vsled pomanjkanja denarja pri kmetu, je obubožal tudi obrtnik in trgovec. Najti bo treba kak izhod in pomagati kmetu. Našemu kmetu je treba vrniti veselje do dela, veselje do rodne zemlje. Kako naj bo naš kmet vesel, ko ve, da ves njegov trud in težko delo ne bo doneslo niti toliko, da bi preživljal sebe in družino!

Na celotni ta problem, s posebnim ozirom na našo dolino, se še povrnemo in ga bomo podrobneje obrazložili. Za sedaj pa prosimo merodajne faktorje, da posvete vso pozornost težavnemu stanju, ki je nastopilo v naši dolini ter po svoji moči pripomorejo, da dobi naš kmet in s tem trgovec in obrtnik veselje in ljubezen do dela, ki naj mu nudi vsaj toliko, da bo mogel preživljati sebe in svoje!

Iz Poljan nad Škofjo Loko.

Sedaj smo tik pred žetvijo, ki pa nam ne obeta preveč. Posebno pšenica ne, ker je radi prejšnjega deževja skoraj povsod poležana. Zadnji petek popol-

SOCIALNA POLITIKA.

Vprašanje organizacije privatnih nameščencev v Kranju.

Priljubimo članek odličnega javnega delavca v stanovsko nameščenskem pokretu, ki je zlasti aktualen za kranjski srez.

Med najvažnejše pridobitve naše socialno zaščitne zakonodaje, pri kateri sodeljuje ročno delavstvo in nameščenstvo privatnih podjetij, spadata Pokojninski zavod za nameščence in Delavska zbornica, oba s sedežem v Ljubljani. V današnji številki naj bo govor le o prvi ustanovi.

Pokojninski zavod je po zakonu določen kot nosilec starostnega, onemoglostnega in posmrtnega zavarovanja zasebnih nameščencev. To zavarovanje je uvedeno obvezno le v Sloveniji in Dalmaciji, ker datira še iz časa bivše Avstrije. V teku 14 let, t. j. od leta 1919 do danes, je Pokojninski zavod zbral skoraj 1/4 milijardno premoženje. To kolosalno premoženje je zbrano zgolj z odtegljaji nameščenskih plač. Sicer mora k premijam prispevati svoj del tudi delodajalec; dasi bi moral on ta delež plačati iz svojega žepa, običajno temu ni tako, temveč kalkulira to, kakor vsa ostala socialna bremena, pri določitvi plače. Mirno trdimo, da gre celotni zavarovalni predpis na breme nameščencevih dohodkov, zato lahko storimo še en korak v naši trditvi: 1/4 milijardno premoženje Pokojninskega zavoda je faktična in moralna last zasebnega nameščentva iz Slovenije in Dalmacije. Razvoj zavoda nedvomno kaže, da se bo to premoženje v prihodnjih letih znatno povečalo, morda že tekom prihodnjega decenija podvojilo.

Lahko si predstavljamo, kako odločilno vlogo lahko igra Pokojninski zavod s svojim premoženjem kot narodno gospodarski činitelj. Od pravnega nabiranja in nalaganja te zavodove imovine pa je tudi odvisno, kakšne rente bodo prejeli nameščenci v bodočnosti. To je največja skrb nameščentva!

Uprava zavodovega premoženja ni prepuščena državnemu aparatu, temveč je v rokah paritetnega zastopstva voljenih delegatov delodajalske in nameščenske skupine. Prva in glavna naloga vsakega zavednega nameščenca mora biti ta, da vodijo upravo te institucije zastopniki njegovega stanu, v katere ima polno zaupanje.

Naložba zavodovega premoženja mora biti taka, da lahko izpolnjuje vse pogoje varnosti naložbe, da bo omogočevala polno kritje in izplačevanje rent najmanj v oni višini, katero predpisuje zakon. Cilj naložbe pa mora iti preko tega zakonskega minima, on mora stremeti tako naložbo, ki bo omogočevala kritje in izplačevanje takih rent, s katerimi se bodo mogli rentniki primerno in dostojno preživljati. To je optimum najboljšje uprave!

Naložba premoženja mora istočasno iti za tem, da z investicijami, dajanjem posojil in nalaganjem

dne pa smo imeli v spodnjem delu doline neurje s točo, ki je v ozkem pasu od Javorjev, Smoldno in tja čez Bukov vrh precej oklestila drevje in žito. Škode je več tisoč dinarjev. V Devencah je treščilo med neurjem v neko hišo, ki se pa k sreči ni užgala. Tudi na Volči je strela parkrat vdarila, a ni napravila škode. Predzadnje nedeljo sta gasilni društvi iz Poljan in Gorenje vasi priredili vajo v Srednji vasi. V akciji sta kili motorki in trebijska brizgalna. Uspeh je bil dovoljen. Nabralo se je tudi precej gledalcev, ki so se prepričali, da zamore motorna brizgalna ustaviti in omejiti največji požar.

Letoviščarjev se je kljub hladnemu vremenu precej nabralo v dolino. Morda bi se jih še več, če bi ne bilo krize, ki jo tudi pri nas dobro poznamo. Ob Sori je vse živo. Za kopalce so zgradili v Srednji vasi in v Poljanah novi kopališči in kot kaže, bosta kmalu premajhni. trboveljski otroci, ki so lansko leto taborili v Poljanah, so letos v Hotavljah.

Pred časom se je govorilo, da namerava Rdeči križ kupiti Žganjarjevo poslopje na Dobravi, da bi ga preuredili za letovišče trboveljskim in drugim revnim otrokom. Prišlo pa ni do nakupa radi previsoke cene in drugih težkoč. Mnenja pa smo, da bi bil v te namene ta kraj v dolini nabolj primeren.

Banska uprava je zavrnila pritožbo proti posestniku, ki so zabranili nadaljno uporabo steze ob Sori, ki teče vspešno z ban. cesto od Srednjevasi do Poljan. Proti temu odloku ni nobene pritožbe. (Preostaja le tožba pred sodiščem, kjer posamezniki lahko dokažejo, če so resnične trditve, da se je steza uporabljala preko 30 let.) Zato opozarjamo vse one, ki so do zdaj hodili po tej stezi, da je ne uporabljajo več. — Poleg domačinov so s tem prizadeji seveda tudi letoviščarji, katerih je vsako leto več v naši dolini.

gotovine oploja narodno gospodarstvo, predvsem onih krajev, ki tvorijo močne centre privatnega nameščentva. Privatni nameščenec se dobro zaveda, da nudi le poživljena industrija, obrt, trgovina ali ostali svobodni poklici garancijo zasluzka ter možnost novih nameslitev.

Te programatične misli imajo veliko praktično vrednost tudi za zasebno nameščenstvo mesta Kranja in ostalih krajev kranjskega sreza. Za Ljubljano, Mariborom, Celjem in Trbovljami, je Kranj najmočnejša zaokrožena teritorialna edinica zasebnih nameščencev. Ako ji prištejemo še nameščenstvo iz ostalih krajev kranjskega sreza, zlasti iz Trziča, potem je omenjeni vrstni red znatno ojačen.

Kaj sledi iz tega? Nameščenci Kranja imajo pravico in dolžnost soudejevanja in soodločanja v samoupravi Pokojninskega zavoda. Do danes kranjsko nameščenstvo ni igralo nobene vloge, kar je bilo posledica stanovske neorganiziranosti. V sedanji upravi, kateri poteče letošnje jesen redna funkcijska doba, nimajo niti enega delegata, dočim so znatno na boljšem manjši kraji, recimo Trzič, ki ima dva delegata, katera pa ne pripadata nacionalnim strokovnim organizacijam.

Letošnje jesen se bodo vršile volitve delegatov v Pokojninski zavod. Vsak privatni nameščenec, ki je pokojninsko zavarovan, ima volilno pravico. Stanovski, nacionalni in lokalno-politični interes kranjskega nameščentva, kakor nameščentva iz Trziča in ostalega sreza zahteva, da pride v upravo Pokojninskega zavoda zastopniki iz njihovih vrst, nameščenci, ki imajo zaupanje večinskega nacionalnega in stanovsko usmerjenega nameščentva.

Brez lastnih edinic nacionalnega strokovnega nameščenskega pokreta ni mogoče uresničenje naših želja. Blizamo se važnim dogodkom, ki ne smejo dohiteti nameščence stanovsko nezavedne! Ustanovitev nameščenskih organizacij v Kranju, Trziču in Škofji Loki je predpogoj naše zmage!

TURIZEM.

Z. K.

Tujski promet pri nas in drugod.

(Nadaljevanje).

Eno izmed najbolj priljubljenih letovišč v državi pa je brezdvomno naša Gorenjska, ki v celoti predstavlja eno samo veliko letovišče. Gorenjska je že po naravi krasna, ima ugodno klimatsko lego, ter zdrav in oster planinski zrak. Gorenjska letovišča so dobila poseben pomen po osvobojenju, pod okriljem naše nacionalne Jugoslavije. V prejšnji Avstro-ogrski

so bila vsled političnih in nacionalnih stremljenj nemštva le malo obiskana. Poglejmo 20 let nazaj in videli bomo, kaj je predstavljal takrat Bled, ki je bil le manj pomenbno letovišče, kamor se je zatekel le slučajno kak tujec — letoviščar. Danes je Bled svetovno letovišče, stalno letno bivališče naše kraljevske rodbine, priljubljeno letovišče inozemskega plemstva, svetških diplomatov in odličnih politikov, znanstvenikov itd. Še pred kratkim so bile Kranjska gora, Rače-Planica, Jezersko, Predvor itd. zapuščene in pozabljene vasice, a so postale sedaj priljubljena letovišča v katerih iščejo miru in oddiha tujci raznih držav in stanov. Od leta do leta vzbujajo naša gorenjska letovišča več zanimanja in večjo pozornost, ki se kaže v vedno bolj naraščajočem posetu. Gorenjska ima brezdvomno v razvoju tujskega prometa bodočnost, seveda pod pogojev ako bo ljudstvo znalo ceniti to kar ima in umelo izrabiti naravne krasote.

V letu 1931 je posetilo Gorenjska letovišča 30.703 letoviščarjev, a v letu 1932 že 36.934, med katerimi jih je bilo 3.747 poslovno. Vsi ti letoviščarji so ostali na Gorenjskem 292.263 noči. Ako izvzamemo Ljubljano kot središče vidimo, da je bila Gorenjska soudeležena na tujskem prometu v dravski banovini s 37,07% na osebah, ali s 55,5% na vseh doseženih nočninah. Poset inozemcev je sicer v letu 1932 nekoliko nazadoval, vendar pa je to vrzel z znatnim parostom nadomestil poset Jugoslovanov.

Po najnižji kalkulaciji računano, pusti vsak letoviščar, ki je ostal v letu 1932 pri nas povprečno 8 dni, Din 1.500—, kar da za Gorenjsko za preteklo leto 55,5 milijonov dinarjev. Od te vsote odpade največ na hotelsko industrijo, nato na trgovce, obrtnike in druge stanove in tudi država pride z lepim zneskom na svoj račun. Posebno korist od tujskega prometa pa imajo naši kmetje, ker prodajo po primernih cenah sadje, jajca, maslo, perutnino, poljske in vrtnarske pridelke, medtem ko bi te brez tujskega prometa posebno v današnjih časih krize le težko spravili v denar in še to po sramotno nizkih cenah.

Omenil sem že, da bi bilo, po naših naravnih krasotah, katere nam je narava dala res v izobilju, kakor le malokateri državi ali pokrajini, pričakovati večji razmah tujskega prometa. Za uspešen razvoj tujskega prometa torej ni dovolj, da so dani naravni predpogoji, nikakor ne, potrebno je še, da se ti predpogoji z dovoljnim razumevanjem preuredijo in preobrazijo tako, da so sposobni sprejemati tujce letoviščarje. Kaj nam je torej še treba?

Prvi pogoj, in eminentne važnosti za uspešen razvoj tujskega prometa, so dobre ceste, ker brez dobrih cest je vsak večji razmah tujskega prometa nemogoč. Baš pri nas pa pogrešamo dobrih cest. Dokler bomo imeli sedanje ceste (poglejmo samo cesto na Jezersko), je vsaka propaganda za naša letovišča brez posebnega pomena. Naše slabe ceste so najboljša reklama za sosednje države z dobrimi cestami. Slabe ceste so torej največja ovira tujskega prometa. Francija, Italija, Švica, Avstrija itd. imajo danes že asfaltirane ceste in zato se ne smemo čuditi, da imajo te države tako velikanske uspehe in prejema tako velike dohodke s tujskim prometom,

kakor smo že videli v lestvici druge številke tega časopisa. Ne smemo se torej čuditi, če tujec-avtomobilist, ko pride do naše meje in vidi naše ceste, zavije raje v sosednje države, kjer imajo asfaltirane ceste.

Danes, ko je toliko brezposelnosti, bi bilo nujno potrebno, da pričnemo že vendar enkrat z javnimi deli. In če hočemo delovati na razvoju tujskega prometa, moramo v prvi vrsti pričeti z gradnjo cest. Izdatki zanje bi bili najboljše naloženi in najbolj rentabilni. Lepe ceste bi donšale stalne dohodke iz tujskega prometa in to brezdvomno v toliki meri, da bi se iz dohodkov povečanega tujskega prometa precejšnji del brezposelnosti tudi v bodoče odpravil. Priča naše napačne gospodarske politike so baš slabe ceste. Precej debate je že bilo glede cest, brezštevilne so konference, ki so se vršile v ta namen in mnogo komisij je delalo na tem, da se ceste izboljšajo. Vendar smo dosegli končni rezultat, ki v pogledu izboljšanja naših cest še do danes ne zaznamuje nikakega pozitivnega uspeha.

Ako pogledamo v sosednje države vidimo, da doprinašajo žrtve, samo da uredijo svoje ceste. Dovažajo material po železnici in celo iz inozemstva, kar pa se obilno poplača iz povečanih dohodkov na tujskem prometu. Pri nas imamo najboljši material doma, cenene delavne moči in vendar nimamo dobrih cest. Potrebno bi bilo samo malo več dobre volje, več razumevanja in odločnosti merodajnih faktorjev mesto konferiranja in frazarjenja. Treba bo pač preiti k pozitivnemu delu s tem, da se prično graditi ceste, kar bo odpravilo velik del današnje brezposelnosti, a se bodo na drugi strani dosegli vspehi v povečanju tujskega prometa, kar bo ustvarilo tudi pri nas ljudsko blagostanje.

Druga važna zadeva je vprašanje cenenegega in dobrega bencina. Po naših novih predpisih se sme prodajati samo mešanica z 80% čistega bencina in 20% špirta. Ta mešanica, ki je povrh tega še zelo draga, je za motorje avtomobilov tudi skrajno škodljiva. Sedaj pride v naše kraje tujec-avtomobilist in plača za 1 slabe mešanice Din 8—, medtem ko dobi v Avstriji čist bencin po 45 grošev ali 4— Din in v Italiji po 5 Din. Zato se ne smemo čuditi, če obrne tujec voz in krene v sosednje države, kjer porabi po lepih cestah manj boljšega in cenejšega bencina in pri tem njegov voz mnogo manj trpi. Nujno potrebno bi bilo to vprašanje čim prej rešiti s tem, da se tujcu nudi čist, cenen bencin, brez dodatnih primesi. Prepričan sem, da bi država vseeno prišla na svoj račun, ker bi pri večji potrošnji dobila več trošarine na bencinu.

(Dalje prihodnjic).

Roblekove kočice na Begunjski.

Letošnje leto je bilo v tujsko prometnem oziru za ožji radovljiški okraj jako plodovito. Po zimi je bila zgrajena in izročena prometu smučarska skakalnica, katero je zgradil agilni SK Lesce. Pred tremi tedni smo dobili v Radovljico krasno, moderno kopalnišče, katerega poseča vsak dan veliko število kopalcev

od blizu in daleč. V nedeljo pa otvori podružnica SPD v Radovljici novo planinsko postojanko na Begunjski — Roblekove kočice.

Že leta in leta se je kazala občutna potreba po novi planinski koči na Begunjski, ker sedanja Vilfanova koča ni v nobenem pogledu odgovarjala zahtevam sodobne turisticke. Njena lega, takorekoč sredi gozda, majčkana jedilnica, premalo postelj in podobne napake so bile vzrok, da Begunjska ni bila od strani turistov tako posejana kot bi z ozirom na svojo lepoto, krasen razgled in na divno floro zaslužila. Sedanji odbor SPD v Radovljici pa se je odločil, da v kljub težavnim gospodarskim prilikam postavi novo kočico, za dobrih 200 m višje ležeče kot je dosedanja Vilfanova — na robu malega vrha, s krasnim razgledom na Stol, Triglavsko pogorje, Jelovico, Kamniške planine na Bled in ostalo gorenjsko kollino. Koča je zgrajena po modernih načelih in dolgoletnih izkušnjah ter ima, poleg obširne kuhinje, dve jedilnici ter sobe, v katerih more prenočevati 40 turistov. Tudi cene so nastavljene nizko, tako, da se tudi v tem oziru turisti ne bodo mogli pritoževati.

Do kočice vodi več planinskih poti, vse se lahko dostopne in dobro markirane, da se tudi novinec ne more izgubiti. Od kočice do vrha je približno poldrugo uro hoda, odkoder ima turist zopet lep sestet na Zeleniško planino in dalje na Nemški, Srednji vrh in Stol, ali pa se vrne ob potoku Završnici v prijazno Žirovnico.

Koča je dobila ime po Hugonu Robleku, radovljiškem domačinu, ki si je pridobil za razvoj SPD, kakor tudi turisticke v splošnem, veliko zaslug. Pred 13 leti pa je tragično preminul kot žrtev fašističnega barbarstva v gorečem Narodnem domu v Trstu. Tudi v svoji oporoki se je Roblek izdatno spomnil radovljiške SPD. Planinska podružnica se je z imenovanjem kočice po njem odločila njegovemu spominu in med planinci ovekovečila njegovo ime.

K otvoritvi Roblekove kočice so vabljeni vsi prijatelji prirode. Zveze z vlaki so ugodne, preskrbljeno pa je tudi za avtobusne zveze s Poljčami, Begunjami in doline Drage. Na svidenje!

Josip Lapajne:

Ne tako!

Neoporečno je dejstvo, da je časopisje najjačja svetovna sila, ki vstvarja, gradi in razdira po svoji ljubi volji, da, večkrat celo po mišljenju posamičnih ljudi. Vstvarjati javno mnenje, ni baš težavno, ker je človek dovzeten za vsakojake malekosti. Veliko meščanom že zadostuje, da se zazreš v tla. Takoj se ti bode pridružil drugi, za njim tretji in obilica ostalih. Med največjo gručo se ti lahko mirno odstraniš, dočim se bodo drugi prerivali do sredine, ker hočejo, da se jim radovednost napase. Nihče se ne bo odstranil osramočen, ker se bo pač tolažil, da je glavno dejanje že minulo. Vse bega za senzacijami, razdražljivimi dogodki, ki jih spreten človek lahko prav marljivo izrablja.

Prav tako je s časopisjem. Že samo velike črke, debeli tisk, bučeči naslov privablja čitalce, kakor muhe k lovkam, dočim bistveno važnih vesti niti ne opazijo, ali pa preskočijo cele kolone, kakor mlada čitalka, ki

Nato je ob enih, dveh in treh klical le ure, a ob štirih je v poletnem času pristavil:

Ura je zdaj štiri,
minil je ponočni sladki mir.
Kosci vstanite — kose nabrusite,
rožičke nalite, — pa pojdite kositi!

Tudi za žanjice je imel svojo pesem. Takole jih je klical:

Ura, ura je štiri — —
Alo dekleta, na polje hitite,
pa pridno žanjite!
Le tista dekle se bo lahko omožila,
ki bo največ naredila!

Skoraj 30 let je Gašper zvesto čuval našo vas in „klical ure“. Kajpak je sem in tja stopil tudi med nas pod lipo in kako prav modro povedal. Svoje pripovedovanje je vedno zaključil z besedami: To vam rečem, takrat bo hudo na tem božjem svetu, ko se bodo tudi kmečka dekleta po gosposko nosile — za fanti letale, pa jih hotele kar po več imeti — a nobenega za res.

— Da, da, v resnici je tako!

Gašperja ni več. . . Na hribčku pri Sv. Marjeti počiva. Poleg njega počivajo že osmo leto „Goričanov stric“. In poleg njiju se bo tudi zame našel skromen prostorček . . .

Zaleški nočni čuvaj.

Spomini na pristno „kranjsko korenino“. — Pozabnost otel — Tone Stražar.

Ko se takole ob lepih nedeljskih popoldnevih zberejo skupaj Zaleščani pod starodavno vaško lipo, ki stoji sredi vasi, se kaj radi spominjajo na nekdanje stare čase. Najraje so vaščani poslušali starega, nad 80-letnega „Goričanovega strica“. Nekako takole so vselej začeli: V mojih mladih letih je bilo vse drugače na svetu kot dandanes. Njega dni še niso divjali po svetu „železni konji“ pa tisti „motobili“ (stric niso nikdar drugače imenovali avtomobilov). Le furmani so po suhem vozili ljudi in blago iz kraja v kraj. Tudi žandarjev nismo imeli, ki bi lovili fatove in druge take lumpe. Vsaka vas je imela nočne čuvaje za vse to, pa tudi zavoljo ognja.

Še v sami platneni srajci sem skakal sem in tja po vasi, ko je našo vas čuval Korenčkov Gašper. To vam je bil pravi junak; celih 14 let je služil cesarja, a potem je bil naš nočni čuvaj. Prav vsi lumpe so imeli strah pred njim. Kako bi ga ne? Saj je bil cel „Samson“, skoraj en sežen visok; kogar je on pograbil, ta se mu ni več izmuznil iz rok! Drugače pa je bil Gašper dobra duša. In koliko jih je imel v glavi!

Ko je v ponočnih urah hodil po vasi sem in tja in „klical ure“ — je za vsako uro zapel drugo pesem. Še sedaj jih vem vse na pamet.

Svojo nočno službo je Gašper začel ob devetih zvečer. Takole nas je pozdravil:

Ura je devet, devet!!!
Moja služba je spet —
Otročički spat pojdite —
popret pa se še angeljčku priporočite!
Pridni bodite, ljubih staršev ne žalite!

Ob deseti uri se je spomnil deklet.

Ura je deset, deset!
Že kličem jo spet —
Zdaj pa vsa poštena dekleta pojdite spat,
ni se treba po oknih naslanjat.
Če namenjen ti je mož,
gotovo ga dobila boš!

Za dekleti so prišli na vrsto gospodarji:

Ura je enajsta, enajsta —
Možje, možje,
spomnite se na ljube svoje žene —
Krčme zapustite
domov pojdite!
Za potrebo ste ga že dobili,
ne smete, dab' vse zapili!

Ob polnoči pa je klical fantom:

Ura, ura je polnoči — —
Vsaka noč ima svojo moč!
Preljubi fantje ne zapelujte deklet,
Če hočte srečno življenje imeť!

v romanih bega za zaljubljenim parom, da ji kar sapa zastaja.

A kdor piše razdražljive vesti, naj pomisli na grozne posledice, ki jih lahko vstvari s svojimi nepremišljenimi poročili. Iz Kranja je zašla med svet težka vest, da se je na kranjskem živilskem trgu pojavilo razburjenje proti prodajalkam iz večje občine, kjer da razsaja bolezen. Po treznosti župana in zdravnika dr. G. se je razburjenje poglelo. Čemu so bile te vesti potrebne v časopisju, ker je bila zadeva urejena na licu mesta? Če je dopisnik plačan, je to njegov zasebni zaslužek na račun ogromne škode, ki jo je s tem povzročil občanom. Drugi list telefonira znanstvenemu zavodu, kaj da je na dejstvu. V odgovor dobi strokovno poročilo, ki je objavi v svojem listu pod vplivnim naslovom. Uredniški dolžnosti je s tem ustrezno, javnost je zadovoljna, ker med njo kroži nova vest. Časopis pobira vesti za časopisom in tako gre med svet grozna vest, vedno večja in večja, kakor kamen ob slovnatemrodu. O bolezni pišejo „Novosti“ z neresničnim pristavkom, da so morali ondi zasuti vse vodnjake, ker so vse vode okužene, o bolezni poročajo že graški, češki listi in nič manj škodoželjno niso planili po vesteh naši ljubi italijanski prijatelji, ki si še sami izmišljajo vsemogoče okužbe naših tujskoprometnih pokrajin.

In sedaj pomislite na posledice! Za širše dele države sta Kranj in okolica istovetna, za inozemstvo bo pa obtežena vsa banovina, če ne celo država. Za občino je že dovolj, da so se umaknili vsi letoviščarji in da mora trpeti celo letovišče ležeče ob čistem vrelcu, ki mu ni para na Gorenjskem. Oškodovani so trgovci, gostilničarji, branjevke, pridelovalci zelenjave, mesarji in kmetje, peki in raznašalci in nad vsemi občina kot celota in kot uprava, dasi so bile v **notranjosti izvršene prav vse odredbe, ki naj bi preprečile razširjanje bolezni**, ki ima prav lahek značaj. Bolezen je bila zanešana iz drugega sreza iz vasi L., kjer je bilo 18 bolnikov proti 18 iz te občine, broječe 3200 oseb. Ker o bolezni v L. nihče ni pisal, ni bilo nikakega razburjenja, nikakega umikanja, nikake škode. Tu se pa dobe celo ljudje, ki težko zadevo izrabljajo, in se potem časopisja skušajo znašati nad ljudmi, ki se s svojimi deli prizadevajo povzdigniti sloves okolice in tujski promet, od katerega sami nimajo nikakih dobrin.

Po tej poti — nikar! Nasprotno. „Triglav“ bodi za nas list, ki naj nas medsebojno seznanja, bodri v delu za povzdigo narodnega gospodarstva, oklepa v medsebojni ljubezni, ljubezni do ožje in širše domovine, tuje pa naj mu bo vaško klevetanje, prerakanje, brezmiselno obnavljanje stvari, ki v splošnosti nimajo pomena. Dobrodošla pa bodi stvarna kritika, ki naj bi se smatrala le kot dobrohoten nasvet. Kdor ni nikdar zašel med trnje, ne ve kaj so ovire. Kdor se ni boril, ne more biti borben, a kdor javnega življenja ne razume, naj se ne izpostavlja v borbe!

KOMUNALNE ZADEVE.

Jesenice v daljni bodočnosti.

Vladimir Posavski.

Mnogo se je v zadnjih letih napravilo v našem mestu. Popravile in razširile so se ceste, zgradili novi mostovi, napravil nov vodovod, razširil železniški podvoz, razširila in povečala se je mestna župna cerkev, zgradili so se lepi društveni domovi, uredila športna igrišča itd., kar je stalo mestno občino in razna društva ogromne vsote.

Kljub temu pa Jesenice na zunaj še vedno niso mesto in tudi še dolgo ne bodo. So še vedno trg ali dolga planinska vas. Stare in deloma v slabem stanju se nahajajoče hiše, ozke in vijugaste ceste in ulice kriče po arhitektu, ki bi moral napraviti čudež, da bi iz te ogromne navlake izoblikoval lepo, z obširnimi nasadi okrašeno mesto v podnožju visokih planin.

Pred meseci se je na seji mestne uprave razmotrival novi mesti regulacijski načrt, ki ga je napravil inž. arh. g. Dragotin Fatur iz Ljubljane za del mesta med potokoma Jesenice iz Ukova. Načrt za ta del mesta določa na zapadni strani moderno športno igrišče in kopališče, več cest in ulic, ter celo vrsto inpozantnih javnih poslopij in zasebnih palač. V tem okolišju naj bi bilo tudi novo mestno pokopališče, nova cerkev, moderna šola ter poslopja za razne urade.

Toda za vse to se zaenkrat pri nas ne mudi preveč. Cerkvi imamo dve, sedanje pokopališče nam zadostuje vsaj še za sto let, šola pa, če nam bo potrebna, naj se zgradi na Hrušici, ki šteje nad 1000 prebivalcev in odkoder morajo hoditi otroci tričetrt ure daleč v šolo. Delati načrte za palače in druge

javne naprave za par sto let naprej je nesmisel, ker manjka našemu mestu močne gospodarske podlage, manjka mu cele vrste drugih industrij, ki bi prinesle v naš kraj novo življenje in bi poživile naš oslabei gospodarski organizem.

Seveda je prav, da se za velike javne naprave rezervira odgovarjajoči stavbeni prostor. Vprašanje pa je, kaj bo pri nas čez par sto let, ko bodo popolnoma druge razmere, prilike in potrebe in ko bodo stavbe, ki so danes hipermoderne, takrat že stare škatlje.

Veliko bolj nujno je, da se spremeni sedanje lice mesta v njega osrčju. Namesto da bi se pričel gradbeni načrt izvajati tam, kjer pride do izraze že sedaj, se kvari zunanost mesta še nadalje. Ni dovolj, da je popolnoma pokvarjen Krekov trg, sedaj je skazen še Trg Kralja Aleksandra z novo pritrilčno stavbo, ki kazi okolico, stala pa je veliko denarja. Pri vходу v mesto z zapadne strani stoji skažena in ne popolnoma dovršena bivša Povšenova, sedaj občinska hiša, ki napravlja na vsakega, zlasti pa na tujca,

GOSPODARSTVO.

Ivan Košnik, dir. v pok.

Uradniške zadruga.

Do svetovne vojne je bilo zadrugarstvo med našim uradništvom skoraj nepoznano. Izvemši konsumnega društva v Ljubljani in aprovizacije železničarjev, državni uslužbenci niso imeli na ozemlju Slovenije nobene slične organizacije. Po svetovni vojni je pa postal položaj državnih nameščencev skrajno kritičen. Draginja je rasla stalno, službeni prejemki so pa ostajali vedno daleč za dejanskimi potrebami. Obup, ki se je polasčal državnih uslužbencev s stalnimi prejemki, so poskušali razboriti tovariši odstraniti saj deloma s samopomočjo. Na njihovo prizadevanje je izšel leta 1920. zakon o uradniških zadrugah. Na podlagi pridobljenih izkušenj je bil izpopolnjen z zakonom leta 1932.

Sedaj imamo v celi državi prav lepo število uradniških zadrug. Dele se v več vrst: nabavljalne, kreditne, stavbene in proizvajalne. Vse so združene v svojem Savezu v Beogradu, v katerega se morajo po zakonu brezpogojno včlaniti. Pretežna večina med njimi deluje prav ugodno. Pri tem moramo poudariti, da plačujejo zadruga vse javne datjave kakor druga slična podjetja, izvzemši dohodnino. Njihov namen ni le prekrbovati svoje članstvo s predmeti svojega delokroga, njihov glavni namen je ustvarjati stanovsko zavest ter zbirati iz dobička sredstva za razne humanitarne svrhe. Tako dajejo sedaj že skoraj vse uradniške zadruga v Sloveniji svojemu članstvu posmrtnino v slučaju smrti zadrugarja ali njegovih rodbinskih članov. Najbrž tudi ni več daleč čas, ko bodo uvedle bolniško zavarovanje za svoje članstvo.

Na Gorenjskem obstajata danes le dve uradniški zadrugi: Zadruga za nabavo potrebščin v Kranju in Kreditna zadruga v Kranju. Prva deluje že 12 let in ima nad 200 članov. Stekla si je že prav lep rezervni fond tako, da more plačevati vse dobave takoj pri prejemu v gotovini. Iz svojih prihrankov daje članstvu v slučaju smrti posmrtnino, ki znaša 1/3 onega zneska, za katerega je kupilo pri njej blaga v minulem letu. Njen delokrog je po njenem ustroju omejen na mesto Kranj in bližnjo okolico. Razširitev delokroga na kraje zunaj Kranja bi bila sicer mogoča, zahteva pa precejšno mero stanovske požrtvovalnosti, da bi se premagale razne tehnične ovire.

Drugače je s Kreditno zadrugo, ki se je ustanovila šele letos. Povod za ustanovitev so bile žalostne razmere, v katere so zašli v zadnjem času denarni zavodi. Pri skromnih prejemkih našega uradništva, ki zadoščajo komaj za vzdrževanje rodbine, se dostikrat dogodi, da zaide eden ali drugi v denarne težkoče. Ker ni dobiti pomoči drugod, so prišli dalekovidni tovariši na misel samopomoči ter so ustanovili s sodelovanjem zgoraj omenjenega Saveza kreditno zadrugo z namenom, da priskoči na pomoč tovarišem, ki zaidejo v težkoče brez svoje krivde. Podpisanih in vplačanih ima dosedaj 84 deležev. Posojil je izdala že nad 30.000 dinarjev. Ta so za enkrat vedno kratkoročna, ker imajo namen pomagati v trenutni zadregi. Obrestna mera je letos 6%. Vlog ima sedaj nekaj nad 5000 dinarjev. Po zakonu sme sprejemati vloge tudi od nečlanov. Velika njena prednost je, da ima vedno dovolj razpoložljivega denarja. Posluje v svojih prostorih v poslopju sreskega načelstva v Kranju. Njen delokrog se razteza na celo Gorenjsko. Sedaj ima že člane iz vseh krajev svojega poslovnega okolišja. Na državnih uslužbencih je,

zelo neugoden vtis. V središču mesta skoraj popolnoma zapira glavno državno cesto bivša Rožmanova, sedaj Tršanova hiša, ki dopušča samo dva in pol metra širok cestni prehod, skozi katerega se le s težavo prerine avtobus. Ta hiša skoro popolnoma zapira cesto, tako da izgleda ta del kot zaključen vaški trg z vodnjakom v sredini. Tuji avtomobilisti ne vedo, ali bi zavili na desno ali na levo, ali pa bi se obrnili nazaj, ker ne vidijo izhoda. Poleg tega pa dela ta hiša mal ovinek in je le čudež, da se v tej zagati ni pripetila cela vrsta težkih nesreč.

Tu je hvaležno polje za regulacijski načrt, ki bi se moral izvajati z vso temeljitostjo in doslednostjo. Skrb za neoviran cestni promet naj potisne vse druge potrebe v ozadje, ker po naših cestah, ulicah in trgih, ter lepi ureditvi občestnih hiš nas bodo sodili tujci, ki se dan za dnem v velikem številu vozijo skozi naše mesto. Vse drugo pa, kar določa načrt na zapadni strani mesta, se bo lahko uredilo postopoma po potrebi in gospodarski moči občine ali posameznika.

da dvignejo z aktivnim sodelovanjem svoj denarni zavod na ono višino, da bo mogel biti kos vsem denarnim potrebam uradništva.

Davčne pritožbe.

Zadnji čas sprejemajo osebe, ki so podvržene zgradarini od davčne uprave „Davčna obvestila in plačilne naloge“ od ugotovljene kosmate najemnine, ki služi za odmero zgradarine.

Plačilu zgradarine so podvrženi vsi, ki imajo stanovanje, lokal ali zgradbo oddano v najem, kakor je podvržena zgradarini vrednost stanovanja, lokala ali zgradbe vseh onih, kateri se bavijo s kakšnim obrtnim poklicem, dasi omenjene prostore sami uporabljajo. Zgradarine so oproščeni samo oni, ki se stalno bavijo izključno samo s kmetijstvom. V prvem slučaju se zgradarina odmeri po faktično plačani najemnini, katero mora vsak najemodajalec prijaviti davčni upravi. V drugem slučaju, to je onim, ki stanovanje, lokal ali zgradbo sami uporabljajo, pa se zgradarina odmeri s primerjevanjem najbližjega podobnega prostora, za katerega se plača najemnina. Če pa ni predmeta za primerjevanje, se ugotovi vrednost letne najemnine po dejanskih krajevnih razmerah.

Ugotovili smo, da je nekaterim pridobitnikom najemnina lastnega stanovanja, lokala oziroma zgradbe v tekočem letu neprimerno višje ocenjena, kakor v preteklem letu. Zato opozarjamo čitatelje, da se v takem slučaju, in v slučaju, če ocena ne odgovarja krajevnim razmeram, pritožijo. **Pritožbo je treba vložiti v 30 dneh po prejemu obvestila. Po preteku tega roka je vsaka pritožba odveč, ker se ne vzame v pretres.** Pritožbo je kolkovati z Din 20— in se vložiti direktno na davčno upravo ali pa priporočeno potom pošte.

Taksiranje službenih pogodb.

Ministerstvo financ je izdalo nalog finančnim organom, da kontrolirajo pri službodajavcih, dali imajo ti s svojimi uslužbenci predpisano kolkovano pogodbo. Zakon o obrtih ne predpisuje obvezno sklepanje pisemenih pogodb, vendar finančni organi vsled navedenega naloga vkljub temu zahtevajo, da se napravi pismena pogodba, in da se taksira po zakonu o taksah. Ker ta zahteva nima zakonske podlage, so se nekatere Zbornice obrnile na Ministerstvo trgovine in industrije, da posreduje v tej zadevi pri Ministru financ.

Cena novi pšenici.

Kakor se nam poroča, je nova pšenica po kvaliteti nepričakovano dobra, ker variira teža na 100 l od 76 do 80 kg. Poleg lastne potrebe bo letošnja žetev dala do 25.000 vagonov za izvoz. Cena pšenice v avgustu bo Din 132— za 100 kg. Ker pa mlini nimajo dovolj pšenice za mletje, se danes pšenica plačuje po Din 140 do 155— za 100 kg.

Riž se je podražil za 50 para.

Radi naredbe italijanske vlade, s katero je zmanjšala izvozno premijo za riž, se je cena rižu pri nas za vse vrste zvišala za 50 para pri 1 kg. Mi uvažamo riž izključno iz Italije in preko Italije.

Izvoz dog in sodčkov v Ameriko.

Opozarjamo naše sodarje, da obstoji možnost plasiranja večjih množin dog in sodčkov za pivo v Ameriko. Interesenti naj se obrnejo glede podatkov

na Zavod za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu.

Razglas.

Gosp. Minister financ je z veljavnostjo z dne 6. julija 1933 pod štev. 59.188 — oddelka za davke izdal za vso državo veljavno odredbo:

1. da se za žganje smatrajo samo oni destilati sadja, vinske drozge, tropin in grozdja, ki ob proizvodnji (kuhanju) nimajo več nego 35% alkohola.

2. Vsi destilati teh snovi z višjo jakostjo kakor 35% se smatrajo kot špirit in se plača državno trošarino kakor za špirit, to je 24 — Din za liter čistega alkohola (žganja).

3. Ministrstvo financ je odredilo, da imajo organi finančne kontrole voditi točno evidenco dose-danjih starih zalog žganja in da se žganje izpred 6. julija 1933 sploh ne sme uporabiti za liker, rum, konjak itd.

4. Dravska finančna direkcija v Ljubljani je z dopisom pod štev. 12.496/1 z dne 10. 7. 1933 še pojasnila:

a) da je vsak destilat izdelan po 6./VII. 1933 smatrati za špirit, če je močnejši nego 35%.

b) Vsakdo, torej tudi kmetovalec, ki proizvaja po 6. juliju 1933 žganje iz lastnih snovi, za lastno uporabo v jakosti nad 35%, mora plačati od takega žganja trošarino za špirit.

c) Vsi kmetovalci in drugi posestniki naj do 31. julija 1933. prijavijo pristojnemu glavnemu oddelku ali oddelku finančne kontrole stare zaloge žganja, močnejšega od 35%. Od teh starih zalog ne bo treba plačati državne trošarine. Če to prijavo ne izvrše, takega žganja brez uradnega potrdila ne bodo mogli spraviti v promet brez plačila državne trošarine.

c) Za tako nad 35%-no žganje pa bodo morali plačati državno trošarino tudi kmetovalci, če so ga proizvedli po 6. VII. 1933, če tudi ga porabijo doma.

d) Odslej naj se žganjekuhe prijavljajo pri pristojni finančni kontroli vsaj 24 ur pred pričetkom in z določno navedbo, ali gre za žganje nad 35 ali pod 35% jakosti.

Op. ur. Procenti so istovetni z „gradi.“ Prijaviti je treba tudi kuhanje žganja pod 35%, da se financa o tem prepriča.

TRGOVINA IN OBRT.

„Dopust“ Vaše mnenje, da novi obrtni zakon predvideva za pomožno osebo plačane dopuste je nepravilno, ker obrtni zakon nima določila in torej ne predvideva nikakih dopustov za pomožno osebo (t. j. vajence, pomočnike, rokodelske in tovarniške delavce) in tudi ne pozna plačanega dopusta, ampak zakon o zaščiti delavstva samo določa, da mora imeti pomožno osebo vsako nedeljo počitek, ki pa ni plačan. Plačane dopuste si more pomožno osebo priboriti le s kolektivnimi pogodbami, katere imajo delavci v drugih državah, kjer vladajo prilično enake gospodarska razmere, že davno urejene. Uvideven delodajalec bo seveda dal delavcem sam primeren dopust, katerega sicer na podlagi zakona ni primoran dati. V tem pogledu leži važna naloga na delavskih strokovnih organizacijah, da si pribore izpolnitev obrtnega zakona, s katerim naj bi bili zaščiteni in uveljavljeni tudi plačani dopusti.

„Bolezen.“ Zmotno je Vaše naziranje, da se vam v bolezenskem stanju ne bi smelo odpovedati službe. Čl. 327 o. z. le določa, da se nameščencem zaradi bolezni ne sme odpustiti. Bolezen ni zakonski razlog odpusta. Delodajalec sme nameščencu v zakonitem roku po čl. 332, ako nima pismene pogodbe, službo odpovedati tudi v času bolezni. Razume se pa, da mora plačati navedene zakonite prejemke v bolezni, ne glede na konec službe, v zakonitem odpovednem roku.

SOKOL.

Pametna ideja. Kakor poroča celjska „Nova doba“ je dal Sokolski Savez napraviti načrte in modele za lične lesene sokolske domove, ki bodo ustrezali vsem društvenim potrebam, a ne bodo spravili sokolskih edinic v dolgove. Celjska sokolska župa priredi razstavo modelov in načrtov v sejni dvorani celjske posojilnice v Narodnem domu ter vabi bratska društva, ki še nimajo svojega doma, naj si jih ogledajo po svojih zastopnikih v času od 23. julija do 17.

avgusta t. l. Nato opozarjamo sokolska društva, ki še nimajo lastnega doma, pa tudi nimajo dovolj sredstev, da bi si zgradila zidan dom.

IZ ORGANIZACIJ in DRUŠTEV

Krajevna organizacija JNS v Kranju sporoča svojim članom, da se vrši dne 15. avgusta t. l. v Mariboru veliko manifestacijsko zborovanje JNS za dravsko banovino. Po dosedanjih prijavah sodeč bo to zborovanje najmočnejše, kar jih je dosedaj videl naš obmejni Maribor. Obenem pa bo to zborovanje pokazalo celi državi moč in organizacijo JNS v dravski banovini. Dolžnost vseh zavednih pristašev stranke je, da se zborovanja udeležijo v polnem številu. Prijave za udeležbo sprejema g. Mohor Gabrijel. Tam je dobiti tudi vse podrobnejše informacije glede skupnega odhoda, vožnje itd.

Iz delovanja srezkega pododbora JNS v Škofji Loki. V nedeljo, 27. avgusta t. l. ob 11. uri dopoldne se bo vršilo v obmejni Sorici v selški dolini, javno zborovanje pristašev JNS, po zborovanju pa bo sledila ustanovitev Krajevne organizacije JNS v Sorici, za celotno občino Sorica. Zborovanja in ustanovitve se bodo udeležili odposlanci srezkega pododbora iz Škofje Loke, srezkega odbora iz Kranja, banovinskega tajništva iz Ljubljane in g. narodna poslanca Lončar in dr. Rape. Vabimo vse prijatelje stranke iz Škofje Loke, selške doline in drugod, da se tega zborovanja v obmejni Sorici udeležijo.

Velikega manifestacijskega zborovanja JNS v Mariboru dne 15. avgusta t. l., se bo udeležilo iz območja srezkega pododbora, okrog 200 članov. Prijave sprejema tajništvo srezkega pododbora.

Ustanovitev streljačke družine v Preddvoru. V nedeljo, dne 23. julija 1933 se je ustanovila v Preddvoru streljačka družina. Ustanovnega občnega zbora se je udeležilo večje število prebivalcev domače vasi in iz bližnje okolice.

Predsednik pripravljalnega odbora brat Jocij Peter je prisrčno pozdravil vse navzoče, posebno pa delegate uprave strelskega okruha iz Ljubljane gg. pukovnika Novakovića, člana uprave ljubljanskega okruha streljaških družin, banskega svetnika g. Oreheka, podpredsednika okruha in g. Roša, okrugovega tajnika. —

Po pozdravu je g. pukovnik Novaković ob napeti pozornosti zbranega članstva razložil pomen in važnost strelskih družin. — Strelci imajo namen braniti svoje, a nikakor ne napadati tuje. —

G. banski svetnik Orehek je naglasil, da strelske družine absolutno niso proti veri, pač pa zahtevajo, da se na prižnici oznanjuje ljubezen, ne pa sovraštvo. — Mi gojimo ljubezen do domovine in hočemo nerazdružljivo državo z brati za mejo pod žezlom kralja Aleksandra. —

Po govoru g. banskega svetnika so se delegati poslovili, posebno presrčno pa se je poslovil g. pukovnik Novaković od vseh strelcev slovenskih planin in bratov Slovencev sploh, ker odhaja na drugo službeno mesto. —

Po odhodu delegatov je članstvo soglasno izvolilo predsednikom neumornega Jocija Petra, šolskega upravitelja v Preddvoru. —

Gorenjske strelske družine je zastopal referent, narednik vodnik g. Ločniškar. —

Loka pri Mengšu. O ustanavljanju prostovoljnega gasilnega društva. Razveseljiv razmah gasilstva v naši državi je odprl vrata tudi naši vasi. Kljub temu, da leži v lepi in romantični okolici, se je doslej trdno oklepala starih tradicij. Zdelo se je, da trohneli zid ni prodoren, ker ima nekoliko čuvarjev, ki se vsakemu napredku z vsemi štirimi upirajo.

In vendar se je zgodilo. Mlajša generacija je spregledala in vrgla je vsiljeni ji jarem raz sebe. Spoznala je, da je prošlost marsikaj zakrivila, kar sedanjosti občutno škoduje. Nadomestiti skuša to, kar je bilo zamujenega in srečen slučaj je bil, da se je oprijela snovi, ki danes uživa vsestranske simpatije, poleg tega pa tudi dobrohotno pomoč, kar je v današnjih težkih časih gospodarske depresije vsekakor uvaževanja vreden faktor. Vsedržavna gasilska organizacija je na svojem mogočnem pohodu sprejela tudi našo vasico v svoje okrilje. In to s popolnim uspehom. Po dveh mesecih dela za ustanovitev lastnega društva smo dosegli uspehe, ki so preseglji vse optimistične sanje. Seveda nam je pri tem delu vneto pomagalo gasilno društvo iz Mengša, pod katerega okriljem smo začeli zidati skromno zgradbo.

Pri nabiranju članov je domače prebivalstvo po-

kazalo dobro voljo, saj se je takoj vpisalo 45 izvršujočih in 110 podpornih članov. Še lepši uspeh pa je pokazala nabiralna akcija v našem okolišu, ki je v vseh vaseh našla vsestranski odmev.

Dne 11. julija je priredil pripravljalni odbor krasno uspelo ljudsko veselico, katere finančni efekt je omogočil, da smo lahko takoj prišli na realizacijo naših smelih načrtov. Vložili smo pravila, katere odobritev smo pravkar prejeli, in naročili moderno motorno brizgalno katero nam bo dobavila celjska tvraka Košir in katero bomo nad vse slovesno blagoslovili v nedeljo, dne 13. avgusta.

Seveda pričakujemo, da nas bodo ob tej priliki posetili vsi bližnji in daljni sosedje, ki kot dobri gospodarji razumejo, da nam je težko dati našo lepo brizgalno v „jeperge“, ko bi tako iskreno želeli hraniti jo v njej posvečenem domu. Z združenimi močmi — in ročunajoč na naše skupno geslo „Na pomoč“ upamo, da tudi to željo v doglednem času uresničimo.

SPORT.

Nogomet doma. Težak poraz domžalskega prvaka v Kranju. SK Korotan : SK Domžale 8 : 1 (4 : 1). V nedeljo so nam belorodeči po dolgem premoru spet enkrat zaigrali v stilu, ki bi mu podlegel tudi močnejši nasprotnik. Vsi, od srednjega v napadu pa do vratarja, so tekmovali med seboj, da bi predvedli igro strnjene enajstorice, ki se razume med seboj in posrečilo se jim je to v polni meri. Vse stare napake, slab start, nekritje, nezadostna kombinacija, visoka igra, so bile popolnoma izbrisane in upamo, da pri tem ostane tudi v bodoče. Ne želeli bi več povratka v stare slabosti. — Trio se je prav dobro razumel med seboj, bil je dovolj prodoren in hiter v odločitvah, dobro sta ga podpirali obe krili, presenetljivo lep nam je zaigralo posebno desno, tako glede prodornosti in brzine, kot lepih centrov. Postreglo nam je poleg tega še z najlepšim golom. V vseh ozirih odlična je bila zopet krilska vrsta, posebno levi krilec ki je bil gotovo najboljši mož v polju sploh. Branilca na mestu. Vrtar bi bil pri nekaj več odločnosti in riziku morda lahko ubranil tudi edini gol.

Gostje so predvedli mehko igro, morda jih je oviral tudi nekoliko težak teren, manjkalo je odločnosti in mnogo prehitro so klonili, ko so videli, da se jim zmaga izmika. Prav dober je bil levi branilec, krilci požrtvovalni, napad slaboten in brez volje. — Sodnik g. Repič precizen in strogo objektiv. Deležen je bil vsestanskega priznanja. — V predtekmi je domača rezerva v dovolj nezanimivi tekmi porazila rezervo gostov z 2 : 1. Neodločen rezultat bi poteku igre morda bolj odgovarjal. — Publike precej, odhajala je zadovoljnih obrazov.

Jutri ob pol 17. uri igrajo juniorji proti SK Trzič., ob 18. uri pa kombinirano moštvo proti SK Svoboda., Trzič. Trzičani so za Kranj popolnoma „nova zadeva“. Ker imajo radi bližnje meje dovolj prilike za tekmo vanja s Korošci in se te prilike tudi pridno poslužujejo, bo treba Kranjcem napeti vse sile, da častno odrežejo.

Atrakcija vseh atrakcij na zelenem polju se nam obeta v nedeljo, dne 6. avgusta, je pa zaenkrat še uredniška tajnost.

SK Radovljica (Radovljica) : SK Gorenjec (Jesenice) 11 : 1 (5 : 0). V nedeljo je gostoval proti domačemu SK Radovljica novoustanovljeni SK Gorenjec z Jesenic. Domačini so bili stalno v premoči ter odločili igro z rezultatom 11 : 1 (5 : 0) v svojo korist. Gostom se je pač poznalo pomanjkanje sistematičnega treninga, gotovo pa bodo prišli zopet v svojo staro formo. — SK Radovljici bi pa svetovali, da povabi na gostovanje kak močnejši klub, ker se je občinstvo že naveličalo cele serije dvošteviličnih zmag. Publika rada vidi lepo, a ne enostransko nezanimivo igro. Priporočali bi tudi, da se ne prirejajo tekme na nedelje, ko se vrši že kaka druga športna prireditel, ker v tem slučaju samo trpi blagajna.

MALI OGLASI

Kdor nudi ali išče službo, plača za vsako besedo 25 par. Najmanjši znesek je Din 5.— Vsi ostali oglasi se računajo po 50 par za vsako besedo. Najmanjši znesek pri teh oglaših je Din 8.— Znesek je treba plačati pri predaji naročila, oziroma vpslati v pismo obenem z naročilom. Za odgovor je treba priložiti Din 2.— v znakah.

POSTRANSKI ZASLUZEK, nudimo in sicer v sledečih krajih: na Jesenicah, v Trziču, Radovljici, Boh. Bistrici, Kamniku in Škofji Loki. Posel je povsem laheh in si vsakdo mimogrede prisluzi na mesec Din 500.—. Le zanesljive osebe iz navede-

nih krajev prosimo, da vprašajo na upravo „Triglava“ pod „Mimogrede“.

GOJZERICE, popolnoma nove, štev. 39 ugodno prodam. Naslov pove uprava „Triglava“.